

Ködhatár

Impressziók a városok szennyéről és fényeiről a ködhatár/felhőhatár
felett és alatt

A ködhatár, akárcsak a felhőhatár, a felismerés hirtelen örömével párosul, hogy a gomolygó fehérségből hirtelen kilépve a nap mennyire fényes és megmagyarázhatatlan euforikus örömet hozó. Hirtelen grimaszba torzult arc, a behunyt szemek ráncai és a mosoly mögött azonban még mindig ott a visszatérés viszolygása, amikor újra csak a vak homály marad, a felkapcsolt villanyok és a tehetetlenség érzése, ahogy fojtogat a mellkast horpasztó levegőtlenység. Fiktív szörnyeink, a városok szennye, a lélek barázdái ősszel a ködhatár alatt kapaszkodnak hajunkba, összekócolják és apró tűfogaikkal vörösre harapdálják arcunkat. Felhő- és ködhatár, csak messziről, felettük csodás, hiszen ilyenkor játékosan borzongató a piszkosfehér vattacukorvonaqlásuk, finoman tovakúszó ökörnyal-testük.

Párizs

Párizsban nincsenek évszakok, valahol megállt az idő a tavasz és ősz között, elfeledve a telet és a kis enyhülést hozó nyarat a szétszóródó napfényével és hamvas kipárolgásaival. Az állandó tavasz néha lucskosan tapad a lefolyók rácsaira, örvénylő szürkeségében az utak padkái alatt lezúduló esővíz csúszóssá teszi a metró lépcsőit, és nyakig szaladnak olajos cseppjei egy-egy száguldó és hirtelen fékező autó kerekei alatt. Parisienne homokbézs kabátjának minimalista bája oda az eső jaguárfoltjai alatt, de a nagyváros ideges nyugalma letörli az elmosódó árnyakat.

Fonott kosár a kerékpárok homlokán. Retro bájuk abban a tejszerű köd-
ben, ami csak néha úszik az utcákon, bilincsként kapaszkodik a bokákba és csónakázik a kopogó félcipőkben. Talán az őszi melankólia tündéerkertjét még a boldogságot és kéjes pillanatokat ígérő pékségek sem feledtetik. De valahol az üvegkirakat mögött ott a mosoly és tökéletesség, a croissant-ok

pufók kis testéből áramló gőz, ahogy megbontjuk textúrájukat. Élve felbontjuk az ártatlan kis állatot, amelynek gyomrából utolsó lehelete szakad fel és vére barackíz, kiomló sárgásarany krémesség a csontfehér belsőjének és fényes aranybarna héjának szorításában. Üresen szeretnéd felnyitni a gyomrot, és tartalmat tölteni belé, a reggelt az esővízzel terhes lucskos szűrkeség helyett feketén kezdeni. A kávé csak feketén, néha a szója- és rizstej magányában, amikor valami másra vágysz.

Kis kávégéped megtöltve őrölt kávéval és forró vízzel, s ahogy lenyomod a kart, az összepréselt őrlemény felett egyre langyosabban válik gyenge kávészerű lévé a zavaros barna lé. Sajátos ízvilág, nem hasonlítható semmihez, olyan, mint a kis réz kávéfőzőben felfőtt török kávé, egyedi a maga módján. Emlékeket nem hoz, csak automatikus mozdulatokat, egy nyomást, három kortyot és elégedetlenséget. Nincs a reggelek rituáléja, amikor presszókávéét főzöl a milánói reggelben vagy az illat Kragujevacon, amikor arra ébredsz, hogy a frissen darált kávé még megpörköli kicsit a nena a rézibrik alján, s utána habosan hozza. Külön a „dzsezva”, a csésze és egy pici „szlatko” csak nekem, titokban a pohár vízzel.

Most csak francia dugattyús kávéfőzőm van valamelyik közeli boltból, a csapból engedett forró vízzel melegítem üvegtestét, majd a durvára őrölt kávé és rá a forró, de már nem lobogó víz. Ügyetlenkedő kéz, amikor utolsó lépésként reszketve a dugattyú is visszakerül a vízszint tetejére. Négy-öt perc. Egy bögre, a tej ujjnyi fehérje és a keveredő kávé, ami úgy örvénylik a porcelánban, mint esővíz az öntöttvas lefolyókon, kis fehér hajókat vonatva, néha életek tehetetlenségét utaztatva a csatornákon át a Szajnáig. Ahogy visszaöklendezi a téglával borított csatornai gyomortartalmát, a téglapor évszázadával keveredő napi szenny csak a félálom ébredésének reggeli asszociációja. A túlóntott tejeskávé halovány homok-bézs élménye, ahogy átlépi a bögre peremét, előzőleg még finom kis félgömböt képezve a felszínén.

Csak egy pillanat, egy, a jobb kézben fogott kávéskanna s a balban az elázott újság száradó lapjainak egy befejezésre váró mondata vagy csak a mindent beborító, szmoggal és az autók kipufogóinak gomolygó füstjével, hirtelen fékezésekkel, pufogó visszhangokkal és kiabálással terhes szűrkeség bámulása a tetőtéri lakás ablakából. Párizs a felhők felett. A ködhátárból kikandikáló tetők és magasabb épületek, a belváros külvárosa, ahol csak tavasz van, mert valahogy elfeledkeztek a többi évszokról.

Talán tél is lehetne most, amikor kivilágítják az utcákat, s oly nehéz a levegő a lépcsőházakban, ahogy behúzódik az autók és motorok kipárolgása, s valahonnan az a csatornaszag, ami a századelő Párizsának sajátja volt. Érezni a szén fullasztó füstjét, az áruházak eladókisasszonyainak cse-

vegése és korai öröme betölti a levegőt, nehéz szappanszag kúszik az utolsó falat croissant bűnös orgazmusába egy kis vajjal és eperdzsemmel.

Tél lehet és karácsony előtt, mert minden fényárban úszik a Champs-Élysées hosszan elnyúló kígyótestén, a Diadalív alatt bámészkodás és óvatos léptek a forgalom kéjes örületében. Mit szeressek? Kit vigyek a jégre, korcsolyázni valahol az arcokra kövült izzadság tengerében. A reggelek nyirkos, néha tükörsimára fagyott kipárolgását agyontaposták a vásárolni siető sarkak. A ködbe feszülő levegő a dobozokkal és papírzacskókkal távozó nők verejtékkel és parfümmel keveredő illatával terhes. A vásárlás keserédes kipárolgásai, gyerekosztály, játékok és az áruházak fényes kirakatai a szürke, csillagtalan éjszakában, mint megannyi drága parfümmel körbelengett tetves rizsporos paróka.

Kalácsot a népnek. Croissant-t és bagettet és egy csésze kávé vagy egy falatka roquefortot és szőlőt a testes vörös mellé. S ha nincs kenyér, akkor miért nem esznek kalácsot. Kéz a kézben a penész, testes portói és a kalács-tenyérben felejtett simogatás és az öv szorítása, a lelkiismeret-furdalás derékra kulcsolt kezei egyre feljebb kúsznak, és összepréselik a tüdőt, megálljt parancsolnak a kortynak és falatnak, ahogy a szorítását érzed a gyomorszájban. A kövérség fűzője ráncain kitüremkedő csokoládé s linzerkarikák érlelte hajú. A láthatatlan halcsontok és szatén szorításából kibuggyanó mellek tejfehérje, ahogy a bögre peremén egy pillanatra félgömböt képez a túlcsondulás. Majd mire eszmél az ártatlanság fogatlan kacagása, a reggel hófehér fürdőköpenye csak a szajhák szürkésbarna alsó-inge Párizs előkelő bérpalotái sötét kapualjaiban.

A város éjszaka levetkőzi nappalainak minden szürke szennyét, az utak mellett halmozódó szemeteszsákjait, a kutyák piszkát a járdákon és csak a Szajna marad, a hidakon átívelő életek, a fények játéka és a kis bisztrók a kései vacsorákkal, szerelemmel és ropogós kenyérrel. Fekete és fehér életek. Parisienne törékeny bája, ahogy mindig megrendeli a negédes vörösbort és vacsora után a desszertet, majd egy falatot vesz a csokoládéhabból, és csevegés közben a kanálával játszik. Csak egy szó tudja összefogni a nőt, akinek mellei között gördülő verejtékcseppjét vékony pamutfelsője itatja fel, nyersselyem bőrén feszül a fehér selyeming, és spontán dobja a karjára a karácsonyi *Hölgyek öröme*t az Émile Zola-i naturalizmusban. A báránybőr kesztyűket hanyagul végigsimítja, és megáll a bordó óbornál, kitapintja a finom varrást, s int az eladónak, hogy még ezt is csomagolhatja. Parisienne, Mademoiselle Coco, a fekete buklé és hófehér hamis gyöngyök az elegancia Rue Cambon 31-es száma alatt.

Az Eiffel-torony kékes villogása soha ki nem alvó fáklya a hölgyek fel-tűzött kontyában, messze szálló az égett bőr szaga, s a gyertya lángjától

meggyulladó haj apróra összeugró textúrája. A hatvanas évek végének diáklázadásai, Bertolucci *Álmodozóinak* zöld Évéja. Még mindig reggel és lucskosan halovány, ahogy a kukában kotornak a macskák, a párizsi ficsúrok rohadt salátalevelekkel borítják köpenyük, ahogy udvarolni indulnak.

Télen, ha nevén nevezzük a nem létező párizsi évszakot, a szállingózó hó eltűnik a csatornák lejáróiban, a meleg aszfalton és a túsarkak bokaficamában, ahogy felszántják a homok-bézs kabátok a járdákat. Finom bőrcsizmák sarka a lefolyók börtönrácsaiban, tört fogvájók a barnásfekete túlsütött disznómájban. A véresen és liláspirosan vonagló húscsapat súlyával nehezül a kézbe, gyöngyházfényű vörös tonhalszínű sikkasztó csúszik az ujjak börtönrácsain keresztül. Élő voltának fokhagymával és majoránnával teletűzdelt édeskés illata a ratatouille padlizsán lilájának és paradicsom pirosának bizarr párja. Hozzá babérlevelet és rozmaringot a tenger mellől hozok. Ma tojást ennék, omlettbe töltött ratatouille-t.

Párizsban a karácsonynak oszlóhús-szaga van, a rothadó szőlőre öszszegyűlő legyek zümmögése a csacsogás, a városban az ünnepnek kirakatkényei vannak, illata és íze, láthatatlan angóra tapintása. A kontyba és lófarokba fogott gesztenyeszín hajak eltemetkezve a Père-Lachaise temető puha-meleg finom bundái és kasmírkabátjai alá. Bézs-fekete ébredés, balettcipőkben felejtett tavasz, ruhák örök feketesége és néha egy-egy játékos matrózminta, ahogy megbontja a fehér-bézs-fekete eleganciáját.

Hölgyek öröme, feketében ostorral meglovagolni a Trocadero és a Mars tér körhintáinak lovait, a sűrű szövésű harisnyák átláthatatlan sötétsége közrefogja a szilaj csikókat, míg valahol máshol a karácsonyi vásárnak égetettcukor-illata van, és apró bódékban még angyalokat is találni. Apró rizsfogak alatt szilánkosra törik a karamell, s alatta az illatos alma csak a mérget, a derekat és nyakat szorító lelkiismeret-furdalás, falatjától megszakad a lég, és a szilaj körhintacsikó ledobja telhetetlen lovasát. Hol vannak már a balettcipők és a fekete buklészoknya A vonala. Cukorhalál. Hófehérke és a hét törpe esti meséje. A Sacré Cœur bazilikájának hófehér cukorsüvegei a Montmartre-on. A fehér habcsókók keményre száradt csúcsai a gyermekkor meséje, Hófehérke énekétől megszeliülő La Fontaine-i állatok.

Mintha csak tavasz lenne, a fények irányítanak az évszakok között, a ködhatár már felszakadt, s a bokáig ülepedett, nehezebbé téve minden lépést, elfedve az út egyenlenségeit tejszerű fehérségével. Beléd is karolnék, ha nem bánod, könnyököm tartsd finoman, mert néha görcs áll a derekamba, ami lekúszik a combomig, és megremegteti a térdem. A bokám bicsaklik, és szilánkokra törik a karamell-csontom, előbukkan a testem pirosas almahúsa, sült puhasága végig a Champs-Élysées kicsiny faházai

mentén egészen a Concorde térig. Zsebemben dió és fél kesztyű, az a burgundi bordó az áruházból, magamnak ajándék tőlem, ha már mustárszín nem lelek. Fekete és halvány pizkosrózsaszín nyűlszőr kalap.

Levendulaillatú párnában édes álom, a tavasz ígérete a korai keléssel és a reggelek fonott kosaraiban csücsülő diós briósaival. Már ismerősként köszöntenek a kis utca kirakatai messze a Montmartre bohém turistavilágától. Erre nem lel rád más, csak a Rue de la Parisienne aprócska üzletei, kétlépésnyi járdája és macskakövekkel kirakott útja. Az omlós pékáru egy eurója a tompafekete kerékpárom, drótszamaram fülét elengedő markomban, cukros teteje a selyempapírhoz tapad, s megállásra kényszerít. Combjaim közé fogom idős kis lovacska nyikorgó, felnyerítő huszonöt évét, és kihámozom az édes reggelt a papírból. Így tűnik el a briós, s érkezik a tavasz az évszak nélküli városba.

Nincs a város bája, elveszett a hétköznapi újrahaznosításában, ha papírpohárból kortyolod a kávé, s hátadat a Jardin de Tuleries kovácsoltvas kerítésének támasztva arra vársz, hogy idő legyen és nyíljanak kapui. Rajzolni kell, írni vagy csak a még nedves fehér kövektől agyagos talajt tapintani, hiszen tavasz van. Csípős, vastag selyemkendős tavasz, találkozásokkal és a május ígéretével, amikor már a póréhagymás-kecskesajtos omlós quiche elfeledteti a hagymaleves homlokokat verejtékbe taszító téli fűszerességét. S ilyenkor fehérre koptatom balettcpőm a kert puha rizsporában.

Most még csak a reggeli ébredés csatakos szürkésége, az üvegpíramison megcsillanó Hold és Nap együttállás, a kerten keresztül a szökőkutat érintve zölden fodrozódó víz. Huszonegy nap után megrögzülő szokások, a futás helyett néha séta és briós reggeli. A nyolc óra előtti kapunyitás és lassú léptek, míg ki nem hűl a habos kávé, ami már rég nemcsak úgy feketén, hanem tejhabbal és tejjel, mint a cicák, lustán dorombolva és hegyes, érdes nyelvükkel lenyalva a száj széléről az összeeső mousse-t. Lassan száll ki a levegő a buborékokból, krémesen megül a pohár belsején, fehérsége átveszi a kávé feketéjét, cappuccinoszerű világában nem fér el a hozzáadott tej.

Ma egyedül ebédelek, gyerekmenü a közeli gyorsétteremből, játék is jár hozzá, sült hasáburgonya és hamburger. Ma így vagyok, könyvvel a kezemben, Párizst és a belvárosának reneszánsz csipkebáját tagadva, a külváros parkjaiban bolyongva és tetőtéri lakásom egyetlen, öt négyzetméternyi területét szellőztetve, mert átszívárog a folyosói WC szaga, s felbőffen a város szennye a felhúzható játék masírozó léptei alatt. Ágyamon az éjszaka összegyűrt kialvatlansága, összezsugorított kényelmetlensége lepedőnyi öröm és a hely, ahol csak aludni érdemes. A szoba, ahol öt négyzetméteren egy élet fekszik kiterítve, fotelből ágy, konyhai csapból a tus, instant világ,

kilátás a párizsi manzárdtetőkre. Ködhatár, a lassan oszló tejszerű hab, ami megül a papírpohár belsejében, és ahogy kipukkadnak levegővel töltött kis buborékjai, édesen egyesülnek a kávé keserű álomszagú koránkelő leheletével.

Évszakok hiánya, csak a Szajna partján üldögélők ficánkoló halszemű turista-vidámsága a hirtelen nyárba váltó május, amikor nehezen lélegzik a város. A sikátorok dohány- és vizeletszaga messzire kísér, s hiába a piacon vásárolt virág, arcodat elrejtő mély tüdőkitárulkozás. A tetőtéri apró lakásban egyre elviselhetetlenebb a meleg, s a szagok, amelyek visszahozzák a világhiállítás időszakának érzését, a lovak fémpatkóinak koccanását a kövezeten és a boltos kisasszonyok igyekezetét, hogy a finom báránybőr kesztyű burgundi vöröse helyett mustárszínt találjanak.

Május ígérete, már elhagyva a várost Versailles felé vonaton utazva. Táskaát ölelő féltés a szardíniák tömegében, összeszorulva a fémdobozban, olajos lében ázott halak, citrommal nyakon öntve fanyar ebéd, mellkasomon a guillotine kosarába hullott fej nélküli tetemek zsíros tekintete, ahogy nyelőcsövemet kaparó ízűktől próbálok megszabadulni. Olajfoltos fehér ingemben a naptól irtózom, a vonatról lelépve a szabadság sóhaja a halszagú torok megszakadásában s a kastély aranykapuja előtt kigyózó sorok.

Mellkasomban ideges vonaglás, cserepesre száradtak az ajkak és vörösré égett a váll, de csak a türelmes várakozás, kendőből a turbán, alatta a székeséget nedvesen a koponyára tapasztó sós izzadás. A turbánomból kiszabaduló lágyan vállra omló vékony gyolcsom, hajam terhes tincsei a barangolás labirintusi vágásával ígéznek. A vad lovakat hajtó ókori világ, Neptunus bronza és magasra törő szökőkútjai várnak rám, hogy a hirtelen rámtörő, testem hullámzó forróságát oltsam kútjainak fodrozódó vizében. Egyedül, de oly elveszetten Versailles kegyetlen tündérvilágának tökéletességében, ahol fehérén tekintenek a semmibe a márványok és zenél a kút, ami megkétszereződik a megtörő felszínének tükörvilágában. A lápi labirintus derékszögű árkádai alatt vízi tündérek lépnek ki az árnyvilágból. Feltörő sikoltás, lassan vonagló szörnyek a tengerek sötétjében lámpásaikkal és áttetsző üvegtestükkel, hártyás vak szemekben évszázadok evolúciója. Ó, ti gorgók, Medúza tekintetében megkövülő világ, zölden világító szemek és lábainkat fehérre festő apró kavicsok. Karomon menedékem tartom, pajzsomban meglessem az átváltozást, perszeuszi szomorúság, mikor önnön képét látja a fényképezőgép lencséjében.

Párizson kívül váltakoznak az évszakok, májusban virágoznak a rétek és birkák legelnek a zöld és sárga mezőkön, Marie Antoinette pásztortalánka játékának hófehér csipkebugyogójának fűfoltjai és csengettyűs bárány-

káinak citromszín szalagja. A kert ősszel burgundi és mustársárga, az apró kövek fehérjét beborítja az avar, hangosan zúzza porrá a séta, s már nincs is víz a szökőkutak márványmedencéiben. Zárt kapuk mögött turbánommal édes simogatás, széllel és édes sült szelídgesztenyével, ami itthon feketére festi a kezét és a kormos szájak mosolyra húzódnak.

A november már itthon talál, gyertyát gyújtok, és vágyom a sülő tök buborékozóan kicsorduló barnaságára, puha narancsával reszkető kéz és megkeményedő hűlő gesztenye. Míg itthon az ősz, a városban csak nyár, turisták örvénylő folyama és a holnap vágya, hogy valaha vissza is térhetnek. A Szajna partján eltöltött éjszakák és a reggelek kávé- és croissant-illata, ami felkúszik az emlékezés tükörtekintetébe, ahogy felhúzott térddekkel, gyapjúzokniban talál az ősz itthon, ami már nem az otthon többé, hiszen a kiabálás és elkergetés ünnepi mindennapjaival terhes. A soha nem vagyok elég jó érzésével, miközben a lelkem az ablakban hever, amit elhomályosít a felszáradó sós könnyek és rémálmoktól átizzadt éjszakák savanyú párája.

Kávé és diós-cukros briós, eső áztatta reggeli újság, tintája foltot hagy az ujjak hegyén, és a vajjal, eperdzsemmel megkent pirítóst már csak a szem kívánja. De enni kell, hogy megmutasd, hogy élsz, hogy akarsz, hogy végre jó legyél az otthontalan itthon létében. Vajon visszahozza-e a város rothadó, mégis csodálatosan édes boldogságillatát, ha összeragadt ujjaimmal hajamat simítom, s halántékom csillog a vaj és az eper akaratlagos találkozásától.

Parisienne vasárnap reggel az otthon melegében, gyapjúzoknival és a november levelet hullató elmúlásával. Nyakig a paplan alatt, a keményre főzött párnahuzat megtörik a fej nehezetől. Csak a bennszakadó nyújtózás, a reggelek első lélegzete a mellkason ülő haragban, hogy a huszonegy nap megszokása csak nem jött még el. Nouvelle Vague, az új kezdete, ahogy a kacagás és zene útnak ereszt a párizsi éjszaka csillagtalan nappalában.

Brüsszel

Brüsszelnek csokoládé-, sült hasáburgonya-, gofri- és szecessziós mézescalácsillata van. A városban mesék születnek a kocsmák gyümölcsös-sör illatú termeiben, s az étteremsorok kagylóval megrakott tányérai felett ragadóssá válnak az ujjak a kibontatlan szalvétacsomagolásban. Nappalainak ezerhangú tükörvilágában benne van a fel nem tett kérdés, vajon honnan jön a felismerés. Miért is kényszerít arra, hogy az otthoni életeteket feladva vágyjuk annyira a várost, hogy néhány hónap alatt megszűnjön a valóság, tagadjunk mindent, ami köt valamihez és valakihez. Az önmagunkhoz

fűződő hétköznapiakhoz, ahhoz az élő és néha lélegzetében is felsóhajtó testhez, akivel reggelente a tükörben találkozás és a mélységesen gyűlölt pillantás csak a tehetetlenség. Az erőtlenség, önmagának marcangolása és a reggelente tükörbe nézés fenyegetése, hogy másra se képes, mint enni, sajnálni magát és rossz döntéseket hozni. A változtatni akarás, levetközni valamit és valakit, aki talán nem is más, vagy csak én voltam, visszatalálni a vékony szőkéhez a kövér szőke helyett.

Talán szerelmesnek lenni, szeretni, elhagyni, összetörni. Ennyit tenni és a mindent vágyani. S a felszakadó kérdés, hogy miért nem valahova, messzebbre a menekülés önmagunk elől, de a reggeli tükörpillantás mindig megtalál. Az egyirányú repülőjegy ide, ahol takaróval és egy könyvvel a kézben kifekszel a parkba, és nem gondolsz arra, hogy ki voltál az otthon csalódott szemrehányásaiban. Néhány ismerőssel és a pralinék és trüffelek olvadt testét rejtő celofánjával a zsebben, egy címmel és lemondással, de itt. Boldogan, egy pohár Lambic sörrel és egy doboz Leonidas csokoládéval, amit neked hoztam, de megosztottunk itt a kapualjban.

A másra vágyás keserű nyugalma az, ami betölti a napokat, de hiába a gyomorforgató felismerés, hogy ambíciók helyett csak a párnák szaporodnak, mégsem teszel érte és ellene semmit. Párnák a szem alatt, a csípőd tájékán, míg aszott kis melled nem formálódik. Mintha száz gyermeket etettél volna a külvárosok piacainak világában. Az arab piac a Midinél, pitádba mézes fügét tesznek, olajbogyót, édeskés lében áztatott édesköményt, ismeretlen ízeket, amik végigcsordulnak a karodon, amikor két kezeddal átfogod és beleharapsz, cukros mentateát kínálnak hozzá, az átlátszó üvegpoharakon a délelőtti szirupos ujjnyomai és az asztalok a szemétkupacok mellett. Társak és az éjszaka meséi a félhomályban, mikor a csokoládé és a kardamom találkozásában benne van a kelet fűszeres meséje, csípős édességében a bors és csili, ahogy a torkunkat kaparja a félelem és a reggelek jóleső félhomálya. Porba szecessziós ornamentikát rajzoló képregények Tin Tinjei és a Jeanneke Pis szobra a sikátor félhomályában az apszintbár mellett, csak lépésnyire a Delirium Tremens karamellízű Faro Lambicjától. S a felismerés, hogy mindig van valaki a Bábszínházban, akit ismerni vélsz, mintha már találkoztál volna a mozdulataival, ahogy lép, összeszorítja száját, s szorosabbra vonja a kibomló kaftánjának övét.

Hunyorgásában ott volt a gofri és a tejszínhab éteri mérge, tetején földieprek csücsültek, és ragacsosan folyt le testükön a rózsaszín cukorszirup, vékony kis selyempapír hájas kis testük alatt. Csöpögő olaj, a sült hasáburgonyán a mustár és ketchup, sárgák és vörösek napkorong-színei. Szobrok és szökőkutak, csatába induló berberek. Lovaik patái alatt a sivatag

púder-homokja, s nem a márvány talpazaton megkövült ágaskodás zablát rángató generálisai.

Hosszú kaftánjának ezerszínű bőre, bronz sujtásai, s minden mozdulattal egyre sötétebbé váló fellegek. Az esőt hozó szürke felhőkben idegen volt, mégis oly ismerős a felismerhetetlenségben. Talán az álmokban vagy az esték kagylóleves illatú történeteiben találkoztak vele, amiket az agg bölcsek meséltek messzi tájakról, kietlen pusztaságokról, ahol nem terem hó, és az asszonyok arca fehérebb, mint a tej.

Gyomrot görcsölő és elcsendesedésre kényszerítő a bőr szaga, ami tarisznyájából áradt. Mézes füge és melasz, s még valamilyen ismeretlen és megmagyarázhatatlan érzéki vágy a hallgatásra, arra, hogy a gyertyák leégett csontjaiba kapaszkodó lélek, a barna sörök habjában a légbe kapaszkodó testek áttetsző valója egyre közelebb húzódjon az idegenhez, akit ismernek, az elvagyódást hozó utazóhoz.

Hunyorított, amint szeme megszokta a benti félhomályt, s mintha csak hangosan emlékezett volna, halkan mesélni kezdett... Hirtelen homokkal telt meg a szoba, s lovasok vágattak keresztül a falakon, fekete kendőjük arcukat takarta. A lovak felkavarták a szunnyadó port, és örvényük elnyelte a sereget. Magyarázatok nélküli felismerés, hiába az ajándék, csak néhányan részesülnek a kegyben, hogy szellemük, mint falakon átlovagoló berber harcos, a város utcáin, kis sikátoraiban bolyongjon. Sziruposan édes mentateáját kortyolja metszett, azúr- és türkizkék színjátékú áttetsző üveg-pohárból, ami beragyogja a tereket és elvakítja az élőket, kiknek húsa lassan foszlani kezd, dögevők tépik és szilánkosra szárad a fedett márványgalériák párátlan sivatagában. Kézfejre aszott csókok és homlokokra tapadt bőr, beleket tépő sakálok és keselyűk játéka a szemgolyókkal, egy-egy mogyoró- és mandulaforgácsba forgatott fekete csokoládés bonbon olvadó sóvárgása.

A jóslatok igaz kártyavetői, tenyerekből kiolvasott sorsok, mind a halált és örök életet látják a város ráncaiban, mi magát a Semminek és a Seholnak nevezi, ahol otthonra lel a kitaszított leprás és halni tér a leány, kit a sivatagba száműztek, vízre lel a csordájától leszakadt állat.

Lassan világosodott, az éjszaka csak néhány órára látogatta meg a napot, kialudt a tűz és egyre melegebb lett, olvadni kezdtek a gleccserek, és az utazó ajkához emelte a cserépedényt. Egyre halványodott, áttetszővé vált a bőre, kirajzolódtak a testét tápláló erek. Halványodó azúrkékjük életet ígért, míg hunyorogva kasmírkendőjébe temette arcát. A parázs még izzott, mikor a vékony kenyeret, a balep korkunt tapasztották az átforrósodott kövekre. A tészát dagasztó lány arcán vörös lótusz nyílt, feltűrt ingujja alól tizenegy évének minden munkája kirajzolódott, mély tűz égette hegek, a sziklák karmai, mégis oly tiszta volt és gyermeki.

Egy pillanatra elbódító a sülő kenyér illata, a lehunyt szemmel a sivatagról álmódók, a helyről, ahol datolya terem az oázisokban, és percről percre változik a táj. Gyermekek voltak, a sarokban kenyérkét majszolók, s még friss, meleg jaktejet ivók. Az imazászlókat tépő szélben egyre magasabbra kúszott az emlékezés, míg egy pillanatra víz nem árasztotta el a kocsmát, csak az érintését érezték, a bokájukig kapaszkodó nedvességet és a hirtelen csontszárazzá és érdessé aszódó bőrt. S elégett a kenyér a hideg köveken. Kinyitották szemüket, az utazó hosszú kaftánja és kasmírkendője a sarokban pihent, ő átlényegült a tealevelekben, egyre halványodott, ereje elhagyta, s a vízzel együtt ő is eggyé vált a földdel. Ahogy kiléptek az ajtón, mellkason taszította őket a forróság, s térdig süllyedtek a Szahara homokjába, körülöttük csak a vágyott világ, a meleg, a percről percre változó pusztaság, az elhullott állatok kifehéredett csontváza. Imazászlókat tépázó szél.

Az álmok egyetlen, földre terített matracán kívül az eső átláthatatlan homokfúvott üvegei, széllel szemben a kabátok szorosabbra vonása a mellkason, kiforduló esernyők és sarkakat koptató apró kövek, az aszfalt bőrcipőket átáztató véletlen tócsái. Brüsszelnek ezer arca van, minden kiszakított szeglete más, a sugárutak luxuslakásai mellett ott vannak a bevándorlók negyedei, ahol a boltokban szárított rovarokat és férgeket találsz, édeskés ingyencsés Audrey Hepburn kapualjának lépcsőin. Az itt és ottlétnek a bizarr valósága, vasárnap ebéd az afrikai negyedben, hal és csípősen sült banán, kopolytűs szörnyeteg éles háromszög fogakkal. Itt nincsenek turisták, akik ellepik a Grand Platzot, s a Delirium Tremens is csak akkor érdekes, mikor először jársz a városban, egy hét, s bizarr báját veszíti, fullaszt a tömeg, és csak arra vágysz, hogy valahol a parkok közelében találj egy apró helyet. Piola Libri az olasz negyedben, a munka utáni aperitifjei, végig a Rue Stevinen, a Consilium mellett a pohár fehér bor és harapnivaló Pecorino és napon szárított paradicsom.

Valamikor salsáztunk az éjszakában, csak táncoltunk hajnalig. S mesélt az éjszaka, mikor elvesztünk a külvárosban, s éjfél után leltük meg azt, amit kerestünk. Hajnalban talált minket a svéd nyárindító ünnep, fonott koszorúinkkal a fejünkön reggeliztünk valahol, miért hallom csak az oroszok hangját, mikor oly megszokott a francia és flamand. Vallonok és flamandok. A világ kicsiny közepe, ahonnan csak egy lépés London, Párizs, Amsterdam, de Oslo is a fehér éjszakáival.

Valamikor itt kell hagyni a vágyott világot, eltűnni az északi pályaudvar pirosan világító kirakatai között, ahol csak a testek sziluettje kivethető, néha nyílnak az ajtók, selyem- és szaténköntösök suhogását hallod, hajdabba kapaszkodik a parfümök és füledt pára keveredő szaga. Az éjszaka

sokadik vendégét váltó lepedő pillanatnyi szerelmet és megértést kereső összegyűrt vászna. Az éjszakában az amerikai kávé pizskos forrósága, fair trade csokoládé energiát adó keserősége. Victor Hortát és a Tiffany-üvegek ezerszínű játékát feledve egymagamban utazom, most már nem a belga csokoládé, hanem csak a svájci tejes a társ a kedvetlenségben, majd újra Budapest, és nem szabadulok.

Budapest

Érkezések és indulások a Nyugati pályaudvar Párizst idéző Eiffel vas-szerkezete alól, ahol mindig nyirkosan hideg a levegő, s átfúj a szél a csontok között. Budapest mindig a kávéházak ígérete, a véletlen találkozásoké és meglepő kincseké, a helyeké, ahol a Tokaji borozóban pogácsát és zsíros kenyert ehetsz a Sárgamuskotály mellé, s a pince fapadjai mellett este kilencig csevegés, és mély gondolatoktól terhes a beszélgetés. A sírások, amikor aszott madártestében látod a tollakkal oly sokat bajlódót a Falk Miksa utca régiségboltjai mellett. A téli reggelek hóterhes ébredései s a rizstej és instant kávé megszokhatatlan kombinációja a kölcsönlakásban a Jászai Mari térnél. Kilátás a Margit-szigetre, néha a budai oldalról, s a vágyás a reggelek izzadt futásaira, amikor elmédből törlődik minden, nincs más, csak az akarat, az izmok mozgása és a párnák eltűnése. Minuszokat akarok, kisebb, kevesebb lenni, újra a tollakkal borított aszott madártestem minden kirajzolódó csontját és inait. Most csak a puhaság, a gömbölyű haj marad, amit a disznók húsáról tépsz, és kelt tésztadra kensz, hájas kifli, ahogy nagyanya készítette. „Kútban kött kalács”, zsírral kent kendőbe tekerve és hideg vízben kelesztve, addig, míg fel nem bukik a víz színére, mint a szilvás gombócok, a meztelen hófehér hernyóteste.

Ma csak a Vörösmarty téren ácsorgok, és magamba szívom a karácsonyok fahéjas cukorral terhes kürtőskalács illatát. Émelyít a forralt bor, rózsaszín meleget fest az arcokra, s hangosabbá válik a beszéd a kolbász és bableves fölött. Csak bolyongok, messze van a Lónyay utca, inkább a rakpart szélrohamai és csontokat törő hűvössége, mint a sétálóutca ünnepi hangulata. Melankólia és átázott cipő, ahogy a szürkén lucskos hó a nyakunkba olvad. A tegnap kívánása és a ma gyűlölete, a tükrök takarása és a félhomály, amikor becsukod a szemed, ha önmagadat látod fényes acéljukban. Alumíniumfólia. Zsebedben dió és mandula, ujjaidat lilára festi a dér, és leszakadnak a Nagycsarnok kesztyű nélküli vastag átlátszó műanyag függönye mögött.

32 A Király-fürdő meleg páráját vágyom, meztelen valóságát, a fehér törülköző tisztaságát, csak a pillanatot, mikor nem kell már fájni és koppan

a hideg, nem csúszik meg a nyirkos, penészszagú dohos lépcsőházainak elkoptatott fémkorlátain. Add vissza a félelem nélküli éjféli sétákat végig a Teréz körúton, az erőt, ami tovalökött, a Japánkert magnóliáit és lótuszait, nyugodt báját és az Ecseri piac kincseket rejtő végtelen kiabálásait vasárnap reggelenként, de most csak a takaróba bugyolált délutánok, nappalok és éjszakák vannak, mikor minden percben kevesebb vagy, nincs a vágyás és tevés akarata, az erő, ami továbblökött, visszarántott és mosollyal fertőzte szürkészöld lápi világod, a hidakon átfújó szelekben fodrozódó lélektavad csak nyíló tündérrózsáit.

Ködhatar, ami alatt megfagy a mosoly és fojtogat önmagad megtalálása, ahol minden lélegzetvétel a tüdőd karcolja, éles, apró levegőkristályai tüdőd buborékait szakítják, míg csak nem hörögsz és tépnéd bőröd a bennszakadó sóhajban. Felhőhatar felett a nap.